

VERSLAG

HOORZITTING

COMMISSIE VOOR DE BEZWAARSCHRIFTEN
VAN HET MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

VERSLAG HOORZITTING

Zaaknummer: BC051532, BC051643 en BC051650

Datum: 19 april 2006

Inzake

1. het bezwaarschrift d.d. 29 september 2005 dat namens de Stichting Boogbrug Vianen te IJsselstein (verder te noemen bezwaarde) is ingediend door W.J. van Sijl (voorzitter) tegen het besluit van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mr. Medy C. van der Laan, (verder te noemen: de staatssecretaris) d.d. 23 augustus 2005, met kenmerk RW1999235;
2. het bezwaarschrift d.d. 21 november 2005 van bezwaarde tegen het besluit van de staatssecretaris d.d. 13 oktober 2005, met kenmerk MS-2005-4338;
3. het bezwaarschrift d.d. 21 november 2005 van bezwaarde tegen het besluit van de staatssecretaris d.d. 17 oktober 2005, met kenmerk MS-2005-4340.

Aanwezig:

de commissie:

- mr. C.H. van Alderwegen (voorzitter)
- mr. A.P. van Putten (extern lid)
- mr. M.A. Theuerzeit (ambtelijk lid)

secretaris:

- mr. C.A.M. van Weerelt

namens bezwaarde:

- mr. E.D.M. Verboom (advocaat)
- W.J. van Sijl (voorzitter St. Boogbrug Vianen)
- L.S. Murk (adviseur St. Boogbrug Vianen)
- H.L.B.M. Wijnen (adviseur St. Boogbrug Vianen)
- B.J.C. Rietveld – Alsbacht (St. Boogbrug Vianen)

namens eigenaren

- R.J.T. Smit (Rijkswaterstaat, dir. Oost-Nederland)
- mr. drs. A.H. Bruggeman (Rijkswaterstaat, dir. Utrecht)
- S. Thoolen (Rijkswaterstaat, dir. Utrecht)

namens de

staatssecretaris:

- M.J. Sypkens Smit (RdMz)
- mr. B.M. Kocken (RdMz)

De **voorzitter** opent de hoorzitting, stelt de aanwezigen voor en zet de procedure uiteen. Aan de orde zijn

1. het bezwaarschrift d.d. 29 september 2005 van bezwaarde tegen het besluit van de staatssecretaris d.d. 23 augustus 2005, met kenmerk RW1999235, waarbij de staatssecretaris bezwaarde heeft meegedeeld dat zij heeft besloten het verzoek tot aanwijzing als beschermd monument van de boogbrug over de Lek te Vianen en te Nieuwegein af te wijzen en het object niet aan te wijzen als beschermd monument;
2. het bezwaarschrift d.d. 21 november 2005 van bezwaarde tegen het besluit van de staatssecretaris d.d. 13 oktober 2005, met kenmerk MS-2005-4338, waarbij de staatssecretaris bezwaarde heeft meegedeeld dat zij heeft besloten op grond van artikel 4:6 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) de brug over de Waal

- bij Zaltbommel niet aan te wijzen als beschermd rijksmonument onder verwijzing naar haar eerdere afwijzende beschikkingen d.d. 13 mei 2004;
3. het bezwaarschrift d.d. 21 november 2005 van bezwaarde tegen het besluit van de staatssecretaris d.d. 17 oktober 2005, met kenmerk MS-2005-4340, waarbij de staatssecretaris bezwaarde heeft meegedeeld dat zij heeft besloten op grond van artikel 4:6 van de Awb de brug over de brug over de Lek bij Vianen en Nieuwegein niet aan te wijzen als beschermd rijksmonument onder verwijzing naar haar eerdere afwijzende beschikkingen d.d. 23 augustus 2005.

De voorzitter vraagt vervolgens aan de aanwezigen of zij er bezwaar tegen hebben dat mevrouw Rietveld foto's neemt tijdens de hoorzitting. Geen van de aanwezigen heeft hiertegen bezwaar.

Mevrouw **Verboom** pleit volgens bijgevoegde pleitnota, welke hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd.

De **voorzitter** wijst er op dat, nu de voorzieningenrechter van de Rechtbank Utrecht in zijn uitspraak d.d. 28 maart 2006 heeft geoordeeld dat de staatssecretaris op de aanvraag d.d. 29 september 2005, voorzover die ertoe strekt de 12 bruggen als onlosmakelijk geheel aan te merken als beschermd monument, alsnog een primair besluit dient te nemen, voornoemde complexaanvraag d.d. 29 september 2005 in casu geen onderwerp van geschil vormt en derhalve niet ter hoorzitting ter sprake dient te komen.

Mevrouw **Verboom** geeft aan dat de solitaire bruggen in relatie tot de complexaanvraag gezien dienen te worden. De complexbescherming is ingevolge het Besluit rijkssubsiëring instandhouding monumenten¹ (Brim) een aanwijzingstechniek waarmee de samenhang van de samenstellende beschermde monumenten tot uitdrukking wordt gebracht.

De **voorzitter** merkt op dat de afzonderlijke samenstellende onderdelen van een complex zelf voldoende monumentale waarde moeten bezitten.

Mevrouw **Verboom** stelt dat er sprake is van een wisselwerking. Het complex, zijnde de 12 bruggen van het Rijkswegenplan 1927, ontleent zijn waarde aan de solitaire bruggen.

De **voorzitter** wijst er nogmaals op dat alleen de besluiten omtrent de solitaire bruggen bij Vianen/Nieuwegein en Zaltbommel onderwerp van de hoorzitting kunnen zijn.

Mevrouw **Verboom** geeft aan dat de ogen niet gesloten kunnen worden voor het feit dat de complexaanvraag betrokken dient te zijn bij de beoordeling van de solitaire bruggen.

De **voorzitter** constateert dat er nog geen primair besluit is genomen ten aanzien van de complexaanvraag, waarbij onderhavige solitaire bruggen in samenhang gezien worden met de 12 bruggen van het Rijkswegenplan 1927.

De voorzitter vraagt vervolgens of niet bijna elke brug in Nederland deel uitmaakt van het Rijkswegenplan.

De heer **Van Sijl** geeft aan dat de overige bruggen, anders dan de 12 bruggen van het Rijkswegenplan 1927, vanuit een cultuurhistorisch oogpunt een andere intrinsieke waarden vertegenwoordigen. Deze bruggen zijn onder meer van een andere type brug. Deze bruggen maken dan ook geen deel uit van het Rijkswegenplan 1927, maar wel van een ander rijkswegenplan.

De heren **Bruggeman en Smit** pleiten volgens bijgevoegde pleitnota's, welke hier als herhaald en ingelast dienen te worden beschouwd.

De **voorzitter** vraagt of Rijkswaterstaat, directie Utrecht, bij de behandeling van de voorlopige voorziening van bezwaarde wel als belanghebbende partij is gehoord.

¹ Besluit van 16 januari 2006, Staatsblad 2006, nr. 31

De heer **Smit** antwoordt ontkennend.

De **voorzitter** wijst er op dat in onderhavig geval evenmin de sloop ter discussie staat.

De heer **Smit** geeft aan dat de noodzaak van de sloop inhoudt dat de betreffende brug geen monumentale waarde bezit.

De **voorzitter** merkt op dat dit niet de inzet is van onderhavige procedure, nu de vraag in casu is of, gelet op artikel 4:6 van de Awb, sprake is van nieuwe feiten of omstandigheden.

De heer **Smit** merkt op dat in onderhavig geval geen sprake is van nieuwe feiten of omstandigheden.

De **voorzitter** vraagt of Rijkswaterstaat in aanmerking kan komen voor een (onderhouds)subsidie.

De heer **Sypkens Smit** antwoordt dat in principe de Staat niet de Staat kan subsidiëren.

De **voorzitter** vraagt of dit ook het uitgangspunt is in het Brim.

De heer **Kocken** antwoordt bevestigend.

De heer **Sypkens Smit** pleit volgens bijgevoegde pleitnota, welke hier als herhaald en ingelast dient te worden beschouwd. Hij merkt voorts op dat bezwaarde met de aanvraag van 29 september 2005 verzocht heeft de 12 bruggen van het Rijkswegenplan 1927 als complex aan te wijzen. Voornoemde aanvraag heeft raakvlakken met de beoordeling van solitaire bruggen. Bezwaarde gebruikt het argument van de samenhang tussen de 12 bruggen om de beoordeling van de individuele bruggen opnieuw plaats te laten vinden. De Rijksdienst voor de Monumentenzorg (RdMz) heeft geoordeeld dat de aanvraag van 29 september 2005 per individuele brug beoordeeld diende te worden. Dit heeft er toe geleid dat in onderhavig geval bij besluiten van respectievelijk 13 oktober 2005, kenmerk MS-2005-4338, en 17 oktober 2005, kenmerk MS-2005-4340, de aanvraag ten aanzien van de bruggen bij Zaltbommel en Vianen/Nieuwegein, onder verwijzing naar artikel 4:6 van de Awb, is afgewezen. De voorlopige voorzieningenrechter van de Rechtbank Utrecht heeft hier een streep door gehaald door te oordelen dat op de aanvraag van 29 september 2005, voorzover die ertoe strekt de 12 bruggen als onlosmakelijk geheel aan te merken, alsnog een primair besluit genomen dient te worden. De RdMz moet derhalve een beslissing afgeven met betrekking tot het complexbegrip. In de complexaanvraag worden evenwel tegelijkertijd argumenten aangevoerd ten aanzien van de onderhavige bruggen.

De **voorzitter** merkt op dat het niet de bedoeling is dat er in onderhavige procedure voorschotten genomen gaan worden op het besluit omtrent de complexaanvraag van 29 september 2005.

De heer **Sypkens Smit** geeft aan dat de motivering van de besluiten van 13 en 17 oktober 2005, waarin onder verwijzing naar artikel 4:6 van de Awb de aanvraag wordt afgewezen, een zekere verwevenheid heeft met de onderhavige bruggen.

Mevrouw **Theuerzeit** vraagt of het mogelijk is één beslissing op bezwaar te nemen waarin de verschillende onderdelen worden behandeld.

De heer **Sypkens Smit** antwoordt dat er meerdere besluiten zijn genomen naar aanleiding van de complexaanvraag van 29 september 2005. In het kader van voornoemde aanvraag dient ook een besluit genomen te worden ten aanzien van bruggen, die onderdeel uitmaken van het Rijkswegenplan 1927, maar nog niet eerder zijn beoordeeld. Drie van de betreffende 12 bruggen zijn reeds aangewezen als beschermd monument, te weten de bruggen bij Zwolle, Nijmegen en Hendrik-Ido-Ambacht. Met betrekking tot deze bruggen is reeds eveneens een besluit op basis van

artikel 4:6 van de Awb genomen. Dit houdt in dat voornoemde bruggen enkel als individuele bruggen beschermd zijn, doch niet als "complex". Tegen deze afwijzingen heeft bezwaarde geen bezwaar gemaakt. Derhalve zouden deze drie bruggen buiten orde moeten blijven. Ten aanzien van de zeven bruggen die nog niet eerder beoordeeld zijn, is nog geen besluit genomen.

De **voorzitter** wijst er op dat onderhavige procedure ziet op het bezwaar tegen het besluit van 23 augustus 2005, kenmerk RW1999235, 17 oktober 2005, kenmerk MS-2005-4340, en 13 oktober 2005, kenmerk MS-2005-4338. De voorlopige voorzieningenrechter heeft geoordeeld dat er een primair besluit genomen dient te worden ter zake van de complexaanvraag. Het in perspectief bekijken van de individuele bruggen heeft evenwel nog niets te maken met de behandeling van de complexaanvraag.

De voorzitter vraagt vervolgens wanneer de RdMz verwacht het primaire besluit te gaan nemen.

De heer **Sypkens Smit** antwoordt dat het primaire besluit binnenkort zal worden genomen. Hij wijst er voorts op dat de Monumentenwet 1988 het begrip "complex" niet kent. De voorzieningenrechter heeft echter de aanvraag van 29 september 2005 vertaald in een complexaanvraag.

De **voorzitter** merkt op dat een monument uit meerdere zelfstandige onderdelen kan bestaan. Deze zelfstandige onderdelen dienen echter ieder een eigen monumentale waarde te vertegenwoordigen, opdat het als beschermd monument ingevolge artikel 3 van de Monumentenwet 1988 aangewezen kan worden. Het enkele feit dat het object onderdeel uitmaakt van een groter geheel is evenwel onvoldoende voor aanwijzing als rijksmonument.

De heer **Sypkens Smit** geeft aan dat de aanvraag van 29 september 2005 formeel een nieuwe aanvraag is, doch materieel een zelfde aanvraag is als de aanvragen voor het aanwijzen als rijksmonument van de individuele bruggen bij Zaltbommel en Vianen/Nieuwegein van onderscheidenlijk 23 oktober 2002 en 12 december 1999.

Mevrouw **Verboom** merkt in tweede termijn op dat de Nederlandse Bruggen Stichting niet heeft geadviseerd over de ensemblewaarden, omdat aan haar niet is gevraagd te adviseren over dit punt.

De heer **Van Sijl** voert het woord aan de hand van een korte samenvatting van bijgevoegde pleitnota, welke hier als ingelast dient te worden beschouwd. Hij merkt voorts op dat in de motivering van de bestreden besluiten bepaalde criteria niet vermeld zijn, zoals het feit dat de bruggen een onlosmakelijke eenheid vormen binnen het oeuvre van ir. W.J.H. Harmsen en het Bruggenbureau, dat de bruggen werden gebouwd in het kader van een quotumregeling, dat de bruggen in Nederland en niet in het buitenland werden vervaardigd, dat de bruggen een geschiedkundige waarde vertegenwoordigen in verband met de Tweede Wereldoorlog en dat de bruggen de automobilititeit en de Nederlandse distributie reflecteren. Gelet hierop is in casu sprake van nieuwe feiten, zodat artikel 4:6 van de Awb niet van toepassing is.

Mevrouw **Theuerzeit** vraagt aan de heer Sypkens Smit of de RdMz in de gelegenheid wenst te worden gesteld schriftelijk te reageren op de pleitnota van de heer Van Sijl, nu enkel een korte samenvatting is gegeven van deze door Van Sijl ingebrachte pleitnota.

De heer **Sypkens Smit** antwoordt ontkennend. De argumenten in de pleitnota zullen wel meegenomen worden bij het nemen van het primaire besluit. Hij merkt vervolgens op dat de door de heer Van Sijl genoemde argumenten wel degelijk meegenomen zijn bij de totale afweging. Het is echter ondoenlijk om ieder element dat een aspect van het geheel vormt in een besluit te vermelden. Uit de motivering bij de bestreden besluiten blijken evenwel duidelijk de afwegingen die tot die besluiten hebben geleid.

Mevrouw **Van Putten** complimenteert bezwaarde met het uitvoerig documenteren van de bezwaarschriften.

De **voorzitter** vraagt in verband met de diverse belangen van partijen wanneer het primaire besluit genomen zal worden.

Mevrouw **Theuerzeit** doet de suggestie dat eerst het advies wordt afgewacht, alvorens een primair besluit wordt genomen.

De heer **Smit** wijst er op dat, gelet op de belangen van Rijkswaterstaat, een snelle besluitvorming ten aanzien van het primaire besluit gewenst is.

De **voorzitter** merkt op dat het aan de staatssecretaris is of zij in dat verband de advisering van de commissie over deze bezwaarschriften af wil wachten. De commissie zal in ieder geval haar uiterste best doen om zo spoedig mogelijk te adviseren. De voorzitter sluit, na te hebben geconstateerd dat er geen vragen meer zijn, de hoorzitting.

De voorzitter,

mr. C.H. Alderwegen